

Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2006

Úvod

Cieľom Komplexného hodnotenia obrany Slovenskej republiky za rok 2006 je zhodnotiť úroveň zabezpečenia obrany SR podľa merateľných kritérií uplatňovaných v hodnotiacich procesoch Severoatlantickej aliancie a Európskej únie. Na komplexné hodnotenie bude nadväzovať Smernica ministra obrany SR, v ktorej budú stanovené ciele a úlohy obrany štátu na nasledujúce obdobie.

1 Politicko-strategický rámec

1) Pozitívom vo vývoji bezpečnostného prostredia v roku 2006 bola nízka miera rizika vzniku globálneho konfliktu a priamej vojenskej konfrontácie medzi štátmi v euroatlantickom bezpečnostnom prostredí. Naopak, v globálnom meradle sa zvýšila miera rizika vzniku vnútroštátnych konfliktov a asymetrických konfliktov za účasti neštátnych aktérov. Súčasne sa rozšírilo spektrum nevojenských hrozieb, ktoré môžu mať multiplikačný efekt. Najväčšími globálnymi bezpečnostnými hrozbami zostávajú medzinárodný terorizmus a šírenie (proliferácia) zbraní hromadného ničenia, ktoré sa stále nedarí úspešne eliminovať.

2) Súčasné bezpečnostné hrozby, ktoré boli v minulosti tlmené, vystúpili do popredia najmä v aktuálnych a potenciálnych ohniskách napätia juhovýchodnej Európy, Kaspického regiónu, Strednej Ázie, Blízkeho a Stredného východu a severovýchodnej Afriky. Rok 2006 však priniesol aj početné zvýšenie prírodných katastrof, epidémií, narušenia tokov strategických surovín a ich následkov.

3) Slovenská republika sa v hodnotenom období nachádzala v politicky, ekonomicky a vojensky stabilizovanom stredo európskom regióne. Je spoľahlivým a dôveryhodným spojencom, ktorý plní záväzky a primerane presadzuje svoje bezpečnostné záujmy. Medzinárodná prestíž Slovenskej republiky bola naďalej posilňovaná angažovaním sa v medzinárodných organizáciách, aktivitami v oblasti medzinárodného krízového manažmentu, ako aj pri riešení globálnych problémov.

2 Obranná politika

4) Slovenská republika pokračovala v implementácii nového strategického rámca svojej obrany. V nadväznosti na Obrannú stratégiu SR, Programové vyhlásenie vlády SR a Komplexnú politickú smernicu Severoatlantickej aliancie boli vypracované a vládou SR schválené Smernica pre obrannú politiku SR na roky 2008-2013 a Smernice pre obranné plánovanie SR na roky 2008-2013. Tieto dokumenty upravujú ďalšie smerovanie obrannej politiky a rozvoj spôsobilostí Ozbrojených síl SR v strednodobom horizonte. Vytvárajú predpoklady na dosiahnutie súladu medzi politicko-strategickým a obranným plánovaním, prispievajú k lepšej harmonizácii národného obranného plánovania s obranným plánovaním Severoatlantickej aliancie (ďalej len „NATO“) a jeho transformácií na plánovanie podľa spôsobilostí a ich hodnotenie podľa merateľných kritérií.

5) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR pristúpilo k procesu prehodnotenia obranného systému štátu. Východiskom sa stalo vypracovanie Konceptu reformy obranného systému SR pri položení dôrazu na skvalitnenie riadenia obrany štátu, rozvoj spôsobilostí Ozbrojených síl SR, ako aj na prepojenie systému obrany so systémom krízového manažmentu SR. Bol začatý proces aktualizácie koncepcie krízového manažmentu v rezorte obrany, ktorý reflektuje aj nový systém krízového manažmentu NATO. Pod gesciou MO SR bol v súčasnosti

s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy vypracovaný Dlhodobý plán prípravy a rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2015, ktorý definuje prioritné úlohy pre jednotlivé orgány štátnej moci v oblasti zabezpečenia obrany a vytvára podmienky koordinovaného postupu pri ich napĺňaní.

6) V roku 2006 sa postupne začali implementovať závery auditu MO SR a Generálneho štábu Ozbroyených síl SR z roku 2005. Pozitívne zmeny sa premietli predovšetkým do vytvorenia organizačných prvkov obrannej politiky a stratégie, ktoré MO SR umožňujú plniť úlohu politicko-strategického orgánu pre riadenie a zabezpečovanie obrany štátu. V oblasti ekonomického riadenia rezortu sa začal uskutočňovať reformný proces, ktorý sa dotýkal hlavne obranného plánovania a rozpočtovania. Začali sa implementovať Ekonomické pravidlá riadenia rezortu MO SR a Smernice projektového riadenia v oblasti rozvoja, ktoré boli zamerané na dosiahnutie efektívnosti využívania disponibilných ľudských, vecných a finančných zdrojov a súladu medzi úlohami a zdrojmi, na spriehľadnenie finančných tokov a na vytvorenie systému priebežnej komplexnej informovanosti. Boli zriadené výkonové strediská, vypracovaná metodická základňa a vytvorená podpora informačného systému pre celý proces ekonomického riadenia. Reálny prínos týchto opatrení sa však môže naplno prejaviť až v nasledujúcich rokoch. Očakávaná efektu auditu sa však v plnom rozsahu nenaplnili v oblasti integrácie pracovných postupov majúcich prierezový charakter, odstránenia fragmentácie a duplicit v organizačných štruktúrach, vo funkčnej a predovšetkým v procesnej rovine, zvlášť v oblasti personálnej politiky a ľudských zdrojov a v oblasti vyzbrojovania. Nedošlo k prehĺbeniu dlhodobého a najmä stabilného, systémového riadenia v rezorte obrany, existujúci systém plánovania a hodnotenia nie je dostatočne efektívny.

7) V nadväznosti na Dlhodobý plán rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015 bol vypracovaný Programový plán Ministerstva obrany Slovenskej republiky na roky 2007 až 2012 a Programový rozpočet Ministerstva obrany Slovenskej republiky na roky 2007 až 2009. Na základe implementácie záverov Komplexného hodnotenia obrany za rok 2005 boli v rámci programovania na roky 2008-2013 realizované prvé zmeny v strednodobých plánovacích postupoch, ktoré vytvárajú predpoklady na hodnotenie efektívnosti vynaložených finančných prostriedkov. Prínosom bolo vypracovanie Strednodobých plánov rozvoja Ozbroyených síl SR na obdobie 2007-2012, ktoré definujú ciele, úlohy, priority vytvárania a udržiavania požadovaných spôsobilostí Ozbroyených síl SR v plánovacom období, identifikujú riziká a operačné nedostatosti po jednotlivých oblastiach.

8) Pokračovala harmonizácia obranného plánovania SR s obranným plánovaním NATO, boli prijímané opatrenia na zosúladenie cyklov plánovania, stanovená zodpovednosť za jednotlivé plánovacie disciplíny, za ich riadenie a koordináciu a vydané usmernenie pre ďalšiu činnosť. V tomto kontexte sa začala pripravovať Komplexná metodika obranného plánovania SR. Ťažisko v obrannom plánovaní bolo položené do plnenia Cieľov síl 2006 s dôrazom na zabezpečenie spôsobilostí pre obranu SR a prípravu deklarovovaných jednotiek nasaditeľných a udržateľných podľa štandardov NATO v širokom spektre operácií pod vedením NATO, Európskej únie (ďalej len „EÚ“), Organizácie spojených národov (ďalej len „OSN“) a iných medzinárodných organizácií.

9) Efektívnosť obranného plánovania vo vzťahu k Ozbroyeným silám SR bola nepriaznivo ovplyvnená nedôsledným rešpektovaním plánovaných priorít, realizáciou rozsiahlych zmien v schválenom rozpise rozpočtu na rok 2006 v súlade s rozhodnutím ministra obrany SR z 12. januára 2006 a následnými rozpočtovými opatreniami, presunmi alebo rušením projektov, pozastavením procesov verejného obstarávania pred voľbami do NR SR a realizáciou uznesenia vlády SR č. 686/2006, ktorým boli rozpočtovej kapitole MO SR viazané rozpočtové prostriedky. To spôsobilo nestabilitu podmienok pre realizáciu obranného

plánovania a v konečnom dôsledku viedlo k časovému sklzu pri dosahovaní požadovaných spôsobilostí Ozbrojených síl SR podľa Cieľov síl v stanovených termínoch.

10) Jednou z hlavných úloh MO SR bolo dokončiť prispôbenie všeobecne záväzných právnych predpisov podmienkam pôsobenia SR v systéme kolektívnej obrany v rámci NATO, ako aj členstvu v EÚ. V roku 2006 sa začalo s prípravou novelizácie niektorých zákonov, ktoré boli schválené v „balíku“ tzv. vojenských zákonov v predchádzajúcich dvoch rokoch. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR vytvorí pripravená novela zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov vhodné legislatívne prostredie pre sústavné dopĺňovanie profesionálnych ozbrojených síl vojenským personálom, vylepší niektoré ustanovenia zákona zavedením nových inštitútov do systému personálneho manažmentu, ktoré majú finančne kompenzovať náročnosť služby profesionálnych vojakov a udržať konkurencieschopnosť ozbrojených síl na trhu práce. Cieľom novelizácie zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov je jeho zmena a doplnenie najmä o ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy pri vykonávaní mimoriadnej služby v období krízovej situácie v nadväznosti na znenie čl. 1 ods. 7 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov. V oblasti sociálneho zabezpečenia profesionálnych vojakov bol v súčinnosti s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vypracovaný a následne schválený návrh zákona o zvýšení výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v roku 2006. V súlade s prijatým zákonom č. 592/2006 Z. z. o poskytovaní vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku a o doplnení niektorých zákonov bol po prvýkrát poskytnutý vianočný príspevok aj poberateľom starobného a invalidného dôchodku poskytovaného zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov. Pokračovali práce na doriešení právnych aspektov, ktoré súvisia s transferom velenia Ozbrojeným silám SR v medzinárodných operáciách na cudziu autoritu pri plnení záväzkov vyplývajúcich pre SR z členstva v NATO, EÚ, OSN.

Medzinárodné záväzky a spolupráca

11) V roku 2006 pokračovala SR v napĺňaní svojej politicko-vojenskej ambície definovanej v Obrannej stratégii SR, t.j. do konca roku 2010 mať pripravené ozbrojené sily na pôsobenie minimálne v dvoch súbežných operáciách. Od 1. januára 2006 dosiahol pripravenosť mechanizovaný prápor v silách vysokej pripravenosti, ako základ mechanizovanej prápornej skupiny, ktorá dosiahne plnú operačnú pripravenosť v stanovenom termíne od 1. januára 2008. Ozbrojené sily SR v roku 2006 po prvýkrát prispeli do rotácie síl reakcie NATO (NRF-7). Bola dokončená príprava príspevku do rotácie NRF-8 s jeho zaradením do pohotovosti v prvej polovici roku 2007. Ozbrojené sily SR v roku 2006 zvýšili svoj príspevok v operáciách medzinárodného krízového manažmentu z 563 príslušníkov v roku 2005 na 642 príslušníkov k 31. decembru 2006.

12) Zástupcovia rezortu obrany aktívne pôsobili v politicko-obranných a vojenských štruktúrach NATO a EÚ. SR presadzovala potrebu prehĺbovania strategického partnerstva NATO a EÚ spojeného so vzájomným politickým dialógom s dôrazom na civilno-vojenskú spoluprácu, postkonfliktnú rekonštrukciu a obnovu, spoločné plánovanie a pokračovanie intenzívneho expertného dialógu o vzájomnej komplementarite v oblasti budovania vojenských spôsobilostí NATO a EÚ. V zastúpeniach SR pri orgánoch NATO a EÚ pôsobilo k 31. decembru 2006 celkovo 57 príslušníkov rezortu obrany, vo veliteľských a štábnych štruktúrach NATO a EÚ pôsobilo 91 príslušníkov rezortu obrany.

13) V rámci NATO bolo hlavným cieľom aktivít SR zvýšenie pripravenosti a spôsobilosti jednotiek a kľúčového personálu na aktivity spojené s plnením Cieľov síl 2006.

Bol spracovaný Dotazník obranného plánovania (DPQ-2006) a začal proces Hodnotenia obranných plánov a vojenských spôsobilostí Ozbroyených síl SR Severoatlantickou alianciou, ktorý bude ukončený na zasadnutí ministrov obrany členských štátov v júni 2007. SR sa podieľala na procese transformácie NATO aktívnou účasťou na tvorbe zásadných strategických a plánovacích dokumentov predovšetkým Komplexnej politickej smernice NATO a Ministerskej smernice 2006. Úlohy integrácie Ozbroyených síl SR do vojenských štruktúr NATO sa riešili prostredníctvom koordinačnej skupiny pre integráciu v súlade so schváleným operačným plánom integrácie. Ozbroyené sily SR pokračovali v operáciách NATO v Kosove, Afganistane a Iraku.

14) SR sa významne zaslúžila o prijatie Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory a Srbska do programu Partnerstva za mier na summite NATO v Rige, podporovala intenzívne kontakty medzi NATO a Ukrajinou predovšetkým využívaním Intenzifikovaného dialógu v otázkach členstva a pripojila sa k najnovšej iniciatíve NATO - Ukrajina pod názvom „Partnerská sieť pre rozvoj expertízy v občianskej spoločnosti“. Personálne a organizačne boli zabezpečené úlohy MO SR spojené s prípravou veľvyslanectva SR v Kyjeve ako kontaktného veľvyslanectva NATO pre Ukrajinu od 1. januára 2007. SR podporovala reformu partnerstiev, vo vzťahu ku kandidátskym krajinám členstva v NATO presadzovala SR politiku „otvorených dverí“.

15) V roku 2006 SR pokračovala v účasti v programe NATO Spojeneckého systému pre pozorovanie územia (AGS), pričom sa očakáva aj zapojenie slovenských podnikov obranného priemyslu do tohto programu na základe Memoranda o porozumení, ktorého stranou je v mene obranného priemyslu SR Konštrukta Defence a.s. (slovenský FOCAL POINT) a priemyslové konzorcium vybrané Severoatlantickou alianciou. SR svojou finančnou účasťou podporovala rozvoj projektu Vrstvovej protiraketovej obrany bojiska (ALTBMD), a v projekte realizácie strategickej protiraketovej obrany (MD) presadzovala alternatívu ekonomického riešenia modelu. Zástupcovia SR boli prvýkrát delegovaní do Rady riaditeľov Organizácie NATO pre technické zabezpečenie a zásobovanie (NAMSO) a do finančného a administratívneho výboru NAMSO. Slovenská republika prijala úlohu vedúcej krajiny v oblasti likvidácie nevybuchutej munície a manažmentu následkov (EOD), v spolupráci s Francúzskom a Nemeckom sa pripravovalo vytvorenie Centra pre prípravu špecialistov EOD a testovanie munície v štruktúrach Ozbroyených síl SR s perspektívou získania štatútu Stredisko výnimočnosti (“Centre of Excellence“) pre EOD v roku 2007.

16) Príslušníci rezortu obrany sa podieľali na presadzovaní bezpečnostných záujmov SR v politických a vojenských orgánoch a inštitúciách EÚ, ako aj na zvyšovaní vojenských spôsobilostí EÚ a aktívne pôsobili v operáciách a misiách EÚ na Balkáne a v Afrike. Bol spracovaný Dotazník plánovania spôsobilostí EÚ (EU HGQ), ktorý je východiskovým dokumentom na vytvorenie Katalógu síl EÚ 2007. Plnenie našich záväzkov voči EÚ bolo zosúladené s prípravou jednotiek v rámci Cieľov síl 2006 tak, aby Ozbroyené sily SR vyvážené prispievali do budovania vojenských spôsobilostí NATO a EÚ. SR sa aktívne zapojila do budovania dvoch bojových skupín EÚ. V rámci aktivít Európskej obrannej agentúry (EDA) zvýšila SR v roku 2006 svoje úsilie s dôrazom na implementáciu Medzivládneho režimu na podporu súťaže na Európskom trhu v oblasti obranných zariadení s účinnosťou od 1. júla 2006 a prípravou na zapojenie sa do Programu spoločného investovania v oblasti obranného výskumu a technológií na zabezpečenie ochrany ozbrojených síl.

17) SR naďalej plnila svoje významné záväzky vo vzťahu k Organizácii spojených národov s dôrazom na prehlbovanie jej funkčnosti pri riešení bezpečnostných hrozieb a výziev vo svete predovšetkým aktívnou účasťou príslušníkov Ozbroyených síl SR v operáciách a misiách OSN na Cypre a Golanských výšinách. Po zvolení za nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN Slovenská republika aktívne presadzovala myšlienky podporujúce

užšiu spoluprácu NATO a OSN a podporovala participáciu NATO na rozpracovaní ústrednej témy, ktorú navrhla SR - Reforma bezpečnostného sektora.

18) V rámci medzinárodných projektov pokračoval trilaterálny britsko-holandsko-slovenský projekt vzdelávania mladých štábných dôstojníkov (JSOC) v Liptovskom Mikuláši, ktorý za tri roky pripravil 431 dôstojníkov (z toho 63 dôstojníkov Ozbrojených síl SR) z 22 krajín a ukončil svoju činnosť 9. marca 2007. Predstavitelia MO SR a Národnej akadémie obrany začali identifikovať možnosti pre rozvoj nového národne vedeného medzinárodného kurzu, ktorý by poskytol nástroje na podporu výcvikových a vzdelanostných potrieb našich spojencov a blízkych partnerov v širšom regióne. Prebiehali aktivity v rámci mnohonárodného projektu TISA zapojením sa žienijného práporu pozemných síl Sered' jednou zmiešanou ženijnou rotou. V nadväznosti na rozhodnutia Švajčiarska a Maďarska skončila Slovenská republika ku koncu roka 2006 svoje členstvo v iniciatíve Spolupráca stredoeurópskych krajín na podporu mieru - CENCOOP z dôvodu prednostného plnenia záväzkov vyplývajúcich z členstva v medzinárodných organizáciách NATO, EÚ a OSN.

19) Bilaterálna politicko-vojenská spolupráca bola aj v roku 2006 zameraná najmä na spojencov v NATO a EÚ – Spojené štáty americké, Veľkú Britániu, Nemeckú spolkovú republiku a Francúzsko s dôrazom na plnohodnotné využitie možností vzdelávania personálu rezortu obrany v jazykových a odborných kurzoch, získavanie vyššieho vojenského a politicko-vojenského vzdelania a cvičenia malých jednotiek. V roku 2006 sa prehĺbila spolupráca so susednými štátmi v rámci krajín V4, s Rakúskom, krajinami Západného Balkánu a Ukrajinou. Vo vzťahu k Ukrajine sa zintenzívnilo úsilie na pomoc pri reforme obranného sektora a ozbrojených síl a v procese prípravy na členstvo v NATO a EÚ. Pokračovala vzájomne výhodná politicko-vojenská spolupráca s Ruskou federáciou a s Čínskou ľudovou republikou. V rámci spolupráce s Afganskou islamskou republikou bol v roku 2006 poskytnutý prebytočný vojenský materiál k budovaniu novej Afganskej národnej armády a Afganskej národnej polície. Rovnako bol darovaný vojenský materiál Irackej republike, zároveň bola vládou SR akceptovaná požiadavka na darovanie časti vojenského materiálu slovenského kontingentu po jeho stiahnutí z operácie Iracká sloboda. Výcvik príslušníkov irackých bezpečnostných síl na prácu s týmto materiálom bude zabezpečovaný na území SR v priebehu roka 2007.

20) Rezort obrany plnohodnotne zabezpečoval medzinárodné záväzky Slovenskej republiky v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia, budovania dôvery a bezpečnosti, ktoré vyplývajú z medzinárodných odzbrojovacích zmlúv a dohôv. SR organizovala v auguste 2006 jednu z najvýznamnejších aktivít spadajúcich pod Viedenský dokument 1999 - návštevu leteckej základne v Prešove, Odbornej vojenskej školy v Mokradi a ukážku nových typov zbraňových systémov a techniky. Tejtó aktivity sa zúčastnilo 37 pozorovateľov z 22 krajín. SR ako jedna z dvoch krajín aktívne participovala na pilotnom projekte novej komunikačnej siete Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe. V oblasti verifikačného režimu bola pozornosť venovaná zabezpečeniu aktívnych a pasívnych inšpekčných aktivít. SR ako člen NATO aktívne participovala na koordinácii verifikačných činností štátov NATO, ako aj na udržiavaní pohotovostného režimu monitorovania a verifikácie odsunu zbraní a munície Ruskej federácie z Moldavska.

Výdavky na obranu

21) Zákonom č. 655/2005 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2006 boli kapitole MO SR pridelené finančné prostriedky vo výške 27 923 043,0 tis. Sk. Ministerstvo financií Slovenskej republiky v priebehu roka upravilo tento limit na 26 967 171,887 tis. Sk, čo z celkovej sumy HDP 1636,3 mld. Sk predstavovalo 1,65 % HDP. Z celkového rozpočtu kapitoly MO SR bolo pre Ozbrojené sily SR vyčlenených cca 21 059 566 tis. Sk (78,09 %). Z tejto sumy bolo na

rozvoj ozbrojených síl vyčlenených 7 870 709,4 tis. Sk (37,37 %). Z prideleného rozpočtu bolo reálne vyčerpané 26 920 723,4 tis. Sk. V roku 2005 boli ministerstvu obrany pridelené finančné prostriedky vo výške 25 341 496,6 tis. Sk, čo bolo 1,77% HDP, pričom z prideleného rozpočtu bolo vyčerpaných 25 320 453,6 tis. Sk.

22) Na zabezpečenie obrany SR boli vyčlenené finančné prostriedky na medzirezortné programy - Hospodárska mobilizácia v sume 326 033 tis. Sk (z toho kapitola MO SR - 45 000 tis. Sk) a Podpora obrany v sume 294 830,0 tis. Sk (z toho kapitola MO SR v roku 2006 – 0 Sk). Celkovo tým bola na obranu SR vyčlenená suma 27 588 034,887 tis. Sk, čo predstavovalo 1,69 % HDP.

23) Oproti v Programovom pláne na roky 2006-2011 plánovaným nákladom vo výške 28 245 073,0 tis. Sk došlo pri schválených výdavkoch na rok 2006 k redukcii vo výške 322 030,0 tis. Sk. Výdavky vo výške 300 000,0 tis. Sk boli rozpočtovej kapitole znížené uznesením vlády SR č. 779/2005 zo 6. októbra 2005. Na základe poslaneckých návrhov pri prerokovávaní Návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2006 v Národnej rade SR boli krátené rozpočtovej kapitole MO SR výdavky o ďalších 22 030,0 tis. Sk. Uvedené zníženie bolo riešené v rámci rozpočtovej kapitoly MO SR z programu Rozvoj obrany (oproti Programovému plánu na roky 2006-2011 krátenie o 300 000,0 tis. Sk) a z programu Riadenie a podpora obrany (krátenie vo výške 22 030,0 tis. Sk). Rozdiel medzi plánovanými nákladmi v Programovom pláne na roky 2006-2011 a upraveným rozpočtom rezortu pre rok 2006 celkovo predstavoval deficit vo výške 1 277 901,1 tis. Sk, pričom v programe Riadenie a podpora obrany došlo k redukcii finančných prostriedkov o 39 690,3 tis. Sk; v programe Rozvoj obrany o 2 035 096,6 tis. Sk a v medzirezortnom programe prišlo k redukcii o 63 000,0 tis. Sk. Naopak, v programe Obrana v rámci úprav rozpočtu prišlo k nárastu pridelených prostriedkov o 859 885,8 tis. Sk.

24) Prednostne boli zabezpečované úlohy vyplývajúce z Cieľov síl alokovaním finančných prostriedkov predovšetkým na projekty: komunikačné a informačné systémy (ďalej len „KIS“), bezpečnosť KIS, komplexná zdravotná a radiačná, chemická a biologická ochrana (ďalej len „RCHBO“), medzinárodná spolupráca NATO a EÚ, modernizácia letectva, Integrovaný systém protivzdušnej obrany NATO (ďalej len „NATINADS“), Mobilný komunikačný systém (ďalej len „MOKYS“) a delostrelecké palebné systémy. Napriek tomu, že rozpočtovými opatreniami boli na uvedené projekty navýšené finančné prostriedky, tieto v plnej miere nepokrývali potreby akvizície techniky a materiálu predovšetkým pre deklarované jednotky.

Personálne zabezpečenie rezortu

25) V oblasti personálneho zabezpečenia rezortu mala najvýznamnejší vplyv na vývoj počtu zamestnancov v priebehu roka 2006 implementácia záverov auditu organizačných štruktúr MO SR a Generálneho štábu Ozbrojených síl SR. Ďalšími zmenami v priebehu roka 2006 boli organizačné zmeny zdravotníckych zariadení a ich zaradenie do podriadenosti Ozbrojených síl SR, ako aj zmeny počtu miest na vojenských prokuratúrach a vojenských súdoch.

26) K 31. decembru 2006 bola v kategórii profesionálni vojaci v celom rezorte obrany plánovaná tabuľková naplnenosť 78,8 %, pričom v služobnom úrade MO SR a jemu podriadených zariadeniach (mimo štruktúr v podriadenosti Ozbrojených síl SR) bola naplnenosť 82,8 %, a v Ozbrojených silách SR 78,4 %. Najnižšia naplnenosť v ozbrojených silách bola v kategórii praporčiaci 69,3 %, a mužstvo 69,6 %, najvyššia v kategórii poddôstojníci 87,8 %. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v roku 2006 už nedošlo ku tak výraznému znižovaniu počtov profesionálnych vojakov ozbrojených síl, prepustených bolo celkom 829 profesionálnych vojakov, čo je oproti roku 2005 menej o 36 %. Zregrutovaných

bolo 1036 občanov oproti plánovaným 1190. Nad'alej však pretrváva akútne nedostatok lekárov a zdravotníckeho personálu, právnych poradcov, psychológov a vodičov špecialistov.

27) Celkový počet štátnozamestnaneckých miest v porovnaní so stavom z 31. decembra 2005 poklesol o 135 miest, čo predstavuje pokles o 14,6 % ako dôsledok auditu organizačných štruktúr a organizačných zmien. Naplnenosť v tejto kategórii dosiahla k 31. decembru 2006 úroveň 92,1 %.

28) V kategórii zamestnancov vo verejnom záujme v služobnom úrade MO SR a zariadeniach v podriadenosti MO SR vzrástol počet zamestnancov oproti roku 2005 predovšetkým kvôli prechodu posádkových správ do podriadenosti MO SR a k 31. decembru 2006 bola naplnenosť 92,7 %. Naplnenosť tejto kategórie zamestnancov v Ozbroyených silách SR k 31. decembru 2006 bola 98,8 %.

3 Ozbroyené sily Slovenskej republiky

29) Hlavným cieľom Ozbroyených síl SR v roku 2006 bolo pokračovať vo zvyšovaní pripravenosti v súlade s Dlhodobým plánom rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015 so zameraním na zabezpečenie obrany SR a zlepšenie spôsobilostí pre operácie medzinárodného krízového manažmentu, NRF a bojových skupín EÚ.

30) V oblasti tvorby doktrín boli plánované úlohy splnené. Ratifikovaná bola Spoločná spojenecká doktrína pre operačné plánovanie AJP-5. Vyhodnotené boli kľúčové doktríny pre strategickú úroveň a hlavné doktríny pre operačnú úroveň plánovania a vedenia vojenských operácií. Na základe toho bol prehodnotený systém vývoja vojenských doktrín a bolo vydané nové nariadenie náčelníka Generálneho štábu Ozbroyených síl SR. Doktrína Vojenskej polície bola vypracovaná vo forme služobnej pomôcky.

31) V roku 2006 bolo v Ozbroyených silách SR vykonaných celkom 144 organizačných zmien, pričom nenastala zmena v percentuálnom štruktúrovaní Ozbroyených síl SR oproti roku 2005 - bojových jednotiek (26 %), jednotiek bojovej podpory (24 %), jednotiek bojového zabezpečenia (40 %), ostatných súčastí 10 % z celkového počtu Ozbroyených síl SR. Organizačné zmeny prispeli k skvalitneniu fungovania vojenského zdravotníctva, logistických štruktúr a duchovnej služby. Vytvorením brigády velenia, riadenia a prieskumu Vzdušných síl Ozbroyených síl SR sa podarilo zvýšiť efektívnosť velenia v rámci Vzdušných síl Ozbroyených síl SR.

32) Novelizácia Plánu použitia Ozbroyených síl SR pri nevojenských ohrozeniach, ktorá bola vykonaná na základe nových schválených strategických a koncepčných dokumentov a zákonov v oblasti bezpečnosti a obrany štátu, vytvára predpoklady na efektívnejšiu spoluprácu Ozbroyených síl SR s policajným zborom, záchrannými zborami, orgánmi štátnej správy a samosprávy v oblasti krízového manažmentu.

33) Mobilizačné doplnovanie ozbrojených síl bolo zabezpečené vo všetkých oblastiach (osoby, vecné prostriedky z civilného sektora). Na základe vydaných smerníc bola vypracovaná dokumentácia plánov rozvinutia na vojnové počty. Veliteľstvá, útvary a zariadenia ozbrojených síl splnili úlohy v oblasti mobilizačnej pripravenosti v roku 2006 v súlade so Smernicou na prípravu ozbrojených síl v roku 2006 a vydanými nariadeniami.

Účasť v operáciách a misiách

34) V roku 2006 pôsobili príslušníci Ozbroyených síl SR v troch operáciách a misiách na podporu mieru pod vedením NATO a na veliteľstve NATO v Sarajeve, v dvoch mierových misiách a jednej pozorovateľskej misii pod vedením OSN, v jednej mierovej operácii a dvoch pozorovateľských misiách pod vedením EÚ a na veliteľstve EUFOR a v jednej operácii pod vedením koalíčných síl. V roku 2006 sa rozšíril slovenský kontingent v operácii NATO

KFOR a posilnila sa naša účasť v operáciách EÚ ALTHEA. Tým sa oproti roku 2005 dosiahla vyváženejšia účasť Ozbrojených síl SR v operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu. Účasť v operáciách a misiách pod vedením NATO predstavovala 31 %, pod vedením EÚ 7 % a pod vedením OSN 46 %. V operáciách koalíčných síl pôsobilo 16 % z celkového počtu vyslaných príslušníkov Ozbrojených síl SR.

35) V operáciách a misiách pod vedením NATO sa príslušníci Ozbrojených síl SR podieľali na operáciách KFOR, ISAF, NTM-I a na veliteľstve v Sarajeve. V operáciách KFOR plnila mechanizovaná jednotka a čata logistickej podpory (celkovo 135 profesionálnych vojakov) úlohy pri udržiavaní bezpečného a bezkonfliktného prostredia a pri strážení a monitorovaní objektov zvláštnej pozornosti v priestore zodpovednosti. V operáciách ISAF v Afganistane plnilo 57 profesionálnych vojakov úlohy pri odminovaní na plochách a cestných komunikáciách, rekonštrukcii vzletových a pristávacích dráh, opravách a budovaní ostatných letiskových plôch. K 1. januáru 2006 došlo k zlúčeniu letiskovej stavebnej jednotky pôvodne pôsobiacej v koalíčnej operácii Trvalá sloboda so ženijnou odminovacou jednotkou do jednej multifunkčnej ženijnej jednotky v rámci ISAF. Štyria príslušníci Ozbrojených síl SR pôsobili v spoločnom štábe na veliteľstve NATO v Sarajeve v Bosne a Hercegovine a päť príslušníkov Ozbrojených síl SR pôsobilo vo Výcvikovej misii NATO v Iraku (NTM-I), kde zabezpečovali výcvik a asistenciu dôstojníkom Irackých bezpečnostných síl.

36) V operáciách a misiách pod vedením EÚ sa príslušníci Ozbrojených síl SR podieľali na operáciách a misiách ALTHEA, EUMM, AMIS II a na veliteľstve síl EUFOR. V operácii ALTHEA v Bosne a Hercegovine strážna jednotka (35 profesionálnych vojakov) Ozbrojených síl SR plnila úlohy v rámci síl EUFOR pri zabezpečovaní stráženia a kontroly vstupu osôb a vozidiel na základňu v Tuzle. Piaty príslušníci Ozbrojených síl SR pôsobili aj na veliteľstve MNTF-N. V monitorovacej misii EÚ – EUMM na území bývalej Juhoslávie pôsobili dvaja profesionálni vojaci Ozbrojených síl SR, ktorí plnili úlohy monitoringu politického a bezpečnostného vývoja v oblasti s cieľom budovania dôvery a stabilizácie v regióne. V máji 2006 vyslala SR dvoch príslušníkov Ozbrojených síl SR v rámci príspevku EÚ na podporu misie Africkej únie AMIS II v južnom Sudáne (región Darfúr). Vzhľadom na pretrvávajúce rozpory medzi predstaviteľmi politického vedenia misie z EÚ a Africkej únie, rozhodla vláda SR o ukončení ich pôsobenia v misii k 30. novembru 2006.

37) V operáciách a misiách pod vedením OSN sa príslušníci Ozbrojených síl SR podieľali na operáciách a misiách UNFICYP, UNDOF, a UNTSO. V mierovej misii UNFICYP (196 profesionálnych vojakov) na Cypre plní jednotka Ozbrojených síl SR úlohy s cieľom zabrániť opakovaným bojovým stretom predtým znepriatelených strán, udržiavať zákonnosť a poriadok na ostrove a prispievať k návratu krajiny do podmienok mierového života. V mierovej misii UNDOF dozerá jednotka Ozbrojených síl SR (95 profesionálnych vojakov), v súlade so Ženevskou dohodou, na dodržiavanie prímeria v priestore separácie a priestore limitácie medzi Izraelom a Sýriou na Golanských výšiniach. V pozorovateľskej misii UNTSO dvaja príslušníci Ozbrojených síl SR monitorovali dodržiavanie dohody o zastavení paľby a zóny separácie medzi Izraelom a jeho susedmi a dodržiavanie obmedzení týkajúcich sa počtov jednotiek a vojenskej techniky. V súvislosti s príspevkom SR k riešeniu humanitárnej krízy v Libanone boli v roku 2006 vykonané rokovania o nasadení 6 príslušníkov Ozbrojených síl SR do chirurgického tímu, ktorý od 1. marca 2007 pôsobí v rámci belgickej poľnej nemocnice ROLE 2E v misii OSN UNIFIL.

38) Ozbrojené sily SR pôsobili v operácii koalíčných síl Iracká sloboda v počte 104 profesionálnych vojakov pri odstraňovaní nevybuchutej munície, mín, výbušných nástrah, ostatnej munície a pri realizácii malých úprav terénu, výcviku príslušníkov irackej armády v odminovaní a ničení ženijnej munície. Vláda SR v októbri 2006 rozhodla o ukončení činnosti ženijnej jednotky v tejto operácii a o jej stiahnutí do konca februára roku 2007. Slovenská republika sa však bude naďalej podieľať na procese budovania irackých

bezpečnostných síl okrem piatich profesionálnych vojakov vyslaných do NTM-I aj ponechaním šiestich dôstojníkov vo veliteľstvách koalíciej operácie Iracká sloboda.

39) V uvedených operáciách a misiách príslušníci Ozbroyených síl SR plnili úlohy predovšetkým pri obnove a stabilizácii, ženíjnom zabezpečení, zabezpečení implementácie mierových dohôd a výcviku bezpečnostných síl. Vysielanie a príprava príslušníkov Ozbroyených síl SR do operácií a pozorovateľských misií bola do septembra 2006 zabezpečovaná Výcvikovou základňou mierových síl OSN v Nitre a útvarmi Pozemných síl Ozbroyených síl SR. Od 1. októbra 2006 prešli kompetencie prípravy na Výcvikovú jednotku vojenských misií Martin, ktorá je v podriadenosti Síl výcviku a podpory Ozbroyených síl SR. Výcvik vojsk okrem kľúčového personálu ostal naďalej v zodpovednosti veliteľa Pozemných síl Ozbroyených síl SR. Pozitívom oproti predchádzajúcim rokom bolo, že do operácií boli vysielané väčšinou jednotky na báze organických jednotiek dopĺňané chýbajúcimi špecialistami z iných jednotiek.

Súčasná a plánovaná príspevky do síl reakcie NATO a bojových skupín EÚ

40) Pre možné nasadenie v zahraničí pri plnení záväzkov voči NATO, EÚ a OSN sú pripravované jednotky deklarované v súlade so schválenými Cieľmi síl 2006. Na konci roka 2006 sa oproti roku 2005 mierne zvýšila nasaditeľnosť a udržateľnosť Ozbroyených síl SR do operácií z 5,76 % (563) na úroveň 7,9 % (642) z celkového počtu pozemných síl.

41) V druhom polroku 2006 boli po prvýkrát vyčlenené sily a prostriedky Ozbroyených síl SR do NRF-7 - jednotlivci do štábov a Výcvikové a testovacie centrum RCHBO Zemianske Kostolany (ďalej „VTC RCHBO“). Do síl NRF-8, ktoré sú v pohotovosti v prvom polroku 2007, sú vyčlenení jednotlivci do štábu a do skupiny bezpečnosti letov, strážne družstvo a VTC RCHBO.

42) Pre obdobie prvého polroka 2008 sa SR zaviazala vyčleniť do NRF-10 mechanizovaný prápor s národným podporným prvkom. Generálny štáb Ozbroyených síl SR začal vypracovávať plánovaciu dokumentáciu pre nasadenie, udržanie a stiahnutie deklarovaných síl a prostriedkov Ozbroyených síl SR do NRF-10. V oblasti logistiky bolo prioritou plnenie úloh komplexnej prípravy logistických jednotiek určených pre podporu síl so zameraním na zvýšenie schopností poskytovania logistických služieb v súlade s koncepciou riešenia mnohonárodnej logistickej podpory.

43) Príprava jednotiek plánovaných do ďalších rotácií NRF je vykonávaná v súlade so štandardnými postupmi NATO a závermi 3. Globálnej konferencie k tvorbe síl NATO, ktorá sa konala v novembri 2006.

44) Do tvorby bojových skupín EÚ sa SR prvýkrát zapojí v druhom polroku 2009 príspevkom do bojovej skupiny s Českou republikou v rozsahu - mechanizovaná rota, čata RCHBO, rota logistickej podpory, skupina Vojenskej polície a národný podporný prvok. V roku 2006 prebiehali s predstaviteľmi Českej republiky rokovania o texte Memoranda o porozumení, ktoré bude podpísané v roku 2007. Následne, v prvom polroku 2010 vyčlení SR do bojovej skupiny EÚ s Poľskom, Nemeckom, Litvou a Lotyšskom príspevok v rozsahu - ženijná rota, skupina Vojenskej polície, 2 kusy vrtuľníkov Mi-17 s prvkami bojového zabezpečenia a národný podporný prvok. Memorandum o porozumení krajín prispievajúcich do tejto bojovej skupiny EÚ bolo podpísané v novembri 2006.

45) Hlavné problémy, ktoré naďalej negatívne ovplyvňujú úroveň a včasnosť prípravy deklarovaných jednotiek do NRF a bojových skupín EÚ, sú nenaplnenosť personálom, technikou a materiálom, obmedzenie a kvalita výcviku jednotiek, nízka úroveň jazykovej prípravy, ako aj odkladanie procesov obstarávania techniky a materiálu do ďalších rokov z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Rozvoj spôsobilostí Ozbroyených síl SR

46) Na zabezpečenie úloh obrany štátu a záväzkov vyplývajúcich z členstva v NATO a EÚ a v súlade s Dlhodobým plánom rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015 bolo v roku 2006 rozhodujúce plnenie úloh vyplývajúcich z prijatých Cieľov síl s dôrazom na zlepšenie úrovne nasaditeľnosti a udržateľnosti jednotiek Ozbroyených síl SR. Z dôvodu krátenia finančných prostriedkov v roku 2006 bol prehodnotený rozpis rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR na rok 2006 v snahe zabezpečiť priority roku 2006, predovšetkým aby nebola narušená kontinuita prípravy Cieľov síl s plánovaným termínom pripravenosti k 1. januáru 2007 a 1. januáru 2008. Na zlepšenie stavu v oblasti plnenia Cieľov síl 2006 a pre efektívnejšie riešenie problémov vznikajúcich pri ich plnení je zameraná zmena systému hodnotenia stavu v tejto oblasti od septembra 2006 na pravidelný dvojmesačný cyklus hodnotení Cieľov síl v gescii náčelníka Generálneho štábu Ozbroyených síl SR. Je žiaduce v ďalšom období tento prístup hodnotenia podporiť aj hodnotením stavu Cieľov síl v zodpovednosti zložiek MO SR.

47) Pri plnení Cieľov síl Pozemnými silami Ozbroyených síl SR v roku 2006 došlo v roku 2006 k čiastočnému nárastu úrovne spôsobilostí pozemných síl v oblasti nasaditeľnosti. Udržateľnosťou disponujú iba malé jednotky pozemných síl, v podstate len tie, ktoré sú v súčasnosti vysielané a rotované v operáciách medzinárodného krízového manažmentu. V ostatných oblastiach úroveň spôsobilostí zostala na úrovni roku 2005. Pozemné sily v súčasnosti nedisponujú spôsobilosťami ako sú: flexibilita, presnosť úderov, efektívne spravodajstvo a elektronický boj, vedenie operácií v zosieťovanom prostredí a vedenie psychologických operácií. Nadalej pretrváva nenaplnenosť jednotiek s termínom pripravenosti k 1. januáru 2008 (predovšetkým u mechanizovanej prápornej skupiny), čo si vyžaduje „odvelenie“ profesionálnych vojakov od iných útvarov nižšej pripravenosti na neobsadené funkcie, čo tiež začína byť vážny problém.

48) V rámci plnenia Cieľov síl Vzdušnými silami Ozbroyených síl SR bola v priebehu roka 2006 úloha zabezpečovania vzdušnej suverenity SR a úlohy v rámci systému NATINADS plnené jedným lietadlom MiG-29. Ku koncu roka 2006 sa úroveň spôsobilostí Vzdušných síl Ozbroyených síl SR v tejto oblasti zvýšila s tým, že od 1. januára 2007 sú tieto úlohy zabezpečované dvojicou modernizovaných lietadiel MiG-29 v dennej dobe a jedným lietadlom MiG-29 v noci. Vrtuľníková jednotka (4 kusy Mi-17) dosiahla na konci roka 2006 pripravenosť na plnenie úloh vzdušnej prepravy na bojisku, ale bez národného podporného prvku, ktorý je plánovaný dobudovať do konca roka 2007. Na základe dosiahnutých spôsobilostí sú v súčasnej dobe vrtuľníky použiteľné vo dne za všetkých poveternostných podmienok a v noci len za normálnych poveternostných podmienok. Vyradením 2 lietadiel An-24 z prevádzky po leteckej katastrofe sa v roku 2006 znížila spôsobilosť vykonávať leteckú prepravu v prospech Ozbroyených síl SR vlastnými silami. V ostatných oblastiach zostala úroveň spôsobilostí vzdušných síl na úrovni roku 2005.

49) V rámci plnenia Cieľov síl Silami výcviku a podpory Ozbroyených síl SR sa spôsobilosti logistickej podpory Síl výcviku a podpory Ozbroyených síl SR v roku 2006 výrazne nezvýšili. Úspešne sa ukončila etapa transformácie desiatich materiálových tried do piatich zásobovacích tried podľa klasifikácie NATO. Týmto krokom sa výrazne zlepšila interoperabilita našich jednotiek pri pôsobení v medzinárodnom prostredí. V predstihu sa podarilo naplniť technicko-podporný cieľ síl „Jednotné palivo“. Pokrok bol zaznamenaný aj v budovaní informačnej podpory pre oblasť logistiky.

50) Budovanie Spoločnej logistickej podpornej skupiny, ktorá zabezpečuje poskytovanie národných podporných prvkov pre vybrané nasaditeľné jednotky prebiehalo v roku 2006 s časovým sklzom oproti pôvodnému plánu. Časť požadovaných kapacít pre národné podporné prvky bola z dôvodu nenakúpenia novej techniky zabezpečená využitím

starej techniky, ktorá nemá požadované technické parametre. Viazanie rozpočtových prostriedkov v roku 2006 a s tým spojená nerealizácia Plánu centrálného obstarávania najviac postihla prípravu tímu riadenia presunov, budovanie spôsobilostí bojového zabezpečenia pre pozemné jednotky a bojového zabezpečenia pre rozvinuté sily. Podstatné krátenie finančných prostriedkov v programe Rozvoj obrany vyčlenených pre Sily výcviku a podpory sa nedotklo iba zabezpečovania budovania jednotky EOD. V oblasti vybavenia profesionálnych vojakov novozavádzanými súčiastkami materiálu na osobné používanie sa nepodarilo doceliť ich optimálne zabezpečenie. Potrebné strategické prepravné kapacity sú zabezpečené iba čiastočne členstvom SR v projekte zabezpečenia strategickej prepravy (SALIS). Ďalšie kapacity strategickej prepravy deklarovaných jednotiek Ozbrojených síl SR sa riešia zapojením SR do projektu Spôsobilosti strategickej leteckej prepravy pod gesciou NATO (NSAC) a vstupom do projektu strategickej námornej prepravy pod vedením Grécka. Tieto kapacity však nepostačujú na zabezpečenie požiadaviek strategickej prepravy pre celú mechanizovanú prápornú skupinu. Stav materiálneho zabezpečenia Poľnej mobilnej zdravotníckej jednotky ROLE 2E oproti roku 2005 zostal nezmenený. V súčasnosti je zdravotnícka časť jednotky pripravená.

51) V oblasti napĺňania Cieľa síl - Schopnosť ochrany proti zbraniam na báze usmernenej energie bol v roku 2006 vykonaný rozbor fyzikálneho pôsobenia vysoko výkonných mikrovln - HPM, pripravená experimentálna základňa a začaté hodnotenie odolnosti používaného vybavenia ozbrojených síl. Začali sa definovať požiadavky na novo obstarávanú výzbroj a techniku z hľadiska odolnosti proti zbraniam HPM a RF (na báze rádiových vln). Projekt Pokročilý individuálny bojový systém pokračoval etapou aplikovaného výskumu, priebežným cieľom je príprava vybavenia pre experimentálne pechotné družstvo v roku 2007, v priebehu roku 2006 sa vyskytli problémy v oblasti dodávky komponentov systému a preto bolo potrebné modifikovať postup riešenia úlohy. V roku 2006 bola v rámci plnenia Cieľa síl – Obranný C2 boj – riešená problematika bezpečnostných domén a ich bezpečného prepojenia.

52) Po zhodnotení súčasnej situácie za celú oblasť Cieľov síl je možné konštatovať, že na základe dôsledkov rozhodnutí vlády SR o viazaní finančných prostriedkov, neplnením Plánu centrálného obstarávania predovšetkým z dôvodu pozastavenia obstarávania na jar 2006 a existencie rizikových projektov, dochádzalo k presunom rozpočtových prostriedkov, čoho dôsledkom je nárast tzv. „vnútorného dlhu“. Na kvalitu a včasnosť plnenia Cieľov síl negatívne vplýva personálna nenaplnenosť, nízka úroveň jazykovej pripravenosti, obmedzenia a kvalita výcviku a úroveň materiálno-technického zabezpečenia výzbrojou a technikou.

53) Na plnenie úloh Hlavných cieľov EÚ boli v roku 2006 deklarované štyri dopravné vrtuľníky Mi-17 a ďalšie sily a prostriedky Ozbrojených síl SR budú v súlade s uzneseniami vlády SR pripravené v roku 2007 – mechanizovaná práporná skupina, prápor RCHBO a tím riadenia presunov.

Výcvik

54) Vo výcviku veliteľov, štábov a síl všetkých stupňov velenia bol dôraz položený na osvojenie si stálych operačných postupov pre plánovanie a nasadenie deklarovaných síl pôsobiacich v mnohonárodnom zoskupení mimo územia SR. K tomu boli vykonané štábne nácviky podľa jednotného zámeru vykonávaných cvičení na úrovni spoločného operačného zoskupenia, Veliteľstva Pozemných síl, Veliteľstva Vzdušných síl a Veliteľstva Síl výcviku a podpory. Výcvik veliteľov a štábov na taktickom stupni pokračoval s využitím štábnych nácvikov, veliteľsko-štábnych cvičení a počítačovo podporovaných cvičení, čím sa zvýšila pripravenosť veliteľov a štábov na taktickom stupni velenia.

55) Hlavná pozornosť vo výcviku jednotiek bola zameraná na zvýšenie úrovne ich vycvičenosti a vycvičenosti veliteľov na plnenie stanovených úloh Ciel'ov síl NATO, záväzkov pre EÚ a úloh rotácií vo vojenských misiách. V oblasti výcviku jednotlivca sa pokračovalo vo vykonávaní základného a odborného výcviku profesionálnych vojakov v kategórii mužstva vo výcvikových školách v súlade s požiadavkami Ozbrojených síl SR. Výcvik, vzdelávanie a výchova profesionálnych poddôstojníkov sa vykonávali v poddôstojníckej akadémii formou kariérnych kurzov. V roku 2006 nastúpilo do kariérnych kurzov v poddôstojníckej akadémii Martin 223 profesionálnych poddôstojníkov z plánovaného počtu 480 a kurzy absolvovalo 146. Dôvodom nízkeho počtu úspešných absolventov je vysoké percento vyradených hlavne pri vstupnom preskúšaní z telesnej výkonnosti. Poddôstojnícka akadémia splnila stanovený plán vyškolených poddôstojníkov na 30,4%.

56) Vo výcviku jednotiek Pozemných síl Ozbrojených síl SR bola najlepšia vycvičenosť dosiahnutá u 11. mechanizovaného práporu Martin, ktorý vykonal plánovaný poľný výcvik do stupňa prápor spolu s jednotkami bojovej a logistickej podpory a s podporou vrtuľníkov. V ostatných bojových jednotkách bol výcvik vykonávaný do stupňa čata. V príprave práporu RCHBO bol výcvik zameraný na odborný výcvik špecialistov a družstiev práporu.

57) Vo Vzdušných silách Ozbrojených síl SR bol výcvik zameraný na udržanie požadovaných spôsobilostí pri zabezpečovaní vzdušného priestoru SR v rámci systému NATINADS, prípravu deklarovanej jednotky vrtuľníkov Mi-17 a výcvik posádok leteckej pátracej a záchranej služby. Vo výcvikovom roku letectvo vzdušných síl nalietao 74,9 % plánovaného ročného náletu. Letecký výcvik bol v hodnotenom období sprevádzaný nízkou prevádzkyschopnosťou leteckej techniky z dôvodu nedostatku náhradných dielcov a neodovzdávaním zmodernizovaných lietadiel MiG-29 do prevádzky v plánovaných termínoch. U pozemných systémov protivzdušnej obrany bol výcvik zameraný na udržanie vycvičenosti obslúh a vykonanie bojových strelieb v zahraničí. Vzdušné sily Ozbrojených síl SR pripravili vrtuľníkovú jednotku Mi-17, ale jej použitie je limitované chýbajúcou logistickou podporou, ktorá bude dostupná až od 1. januára 2008. Deklarované posádky vrtuľníkov splnili nálet na 89,8 % z plánovaného náletu. Vrtuľníky Mi-17 nie sú vybavené prístrojmi pre nočné videnie a preto je lietanie v noci možné len na bezpečných výškach nad terénom. Na letiskách a plochách bez pristávacieho systému môžu vrtuľníky lietať iba za normálnych poveternostných podmienok.

58) V Silách výcviku a podpory Ozbrojených síl SR sa výcvik vykonával do stupňa roty/batérie, pričom sa zameriaval na prípravu jednotiek Spoločnej logistickej podpornej skupiny (SLPS) predurčených pre podporu deklarováných síl.

59) V novovytvorenom Spoločnom bojovom výcvikovom centre Lešť bola činnosť zameraná predovšetkým na prípravu obslužného personálu konštruktívnej simulácie. Dynamika postupu rekonštrukčných prác vo Vojenskom výcvikovom priestore Lešť s ohľadom na zámer využitia tejto lokality ako hlavného výcvikového priestoru pre výcvik mechanizovaných práporov a prápornej skupiny spolu s jednotkami bojovej podpory, bojového zabezpečenia a podporou letectva je nepostačujúca.

60) Kvalita a efektívnosť výcviku vo výcvikovom roku 2006 bola najviac negatívne ovplyvňovaná nenaplnenosťou personálu, stavom materiálnej vybavenosti (výzbroje a techniky) jednotiek, stavom učebných a výcvikových zariadení a nízkou účasťou na zamestnaniach v poľných podmienkach z dôvodu chorobnosti a plnenia úloh v zahraničných operáciách a misiách. Efektívnosť výcviku v posádkach je naďalej znižovaná zlým technickým stavom posádkových strelníc a cvičísk, kde v roku 2006 došlo len k minimálnemu zlepšeniu.

Vyzbrojovanie a modernizácia

61) Cieľom vyzbrojovania v roku 2006 bolo zabezpečiť: vyzbrojenie Ozbrojených síl SR takou výzbrojou a technikou, pomocou ktorých sa dosiahnu požadované spôsobilosti; plánovanie a programovanie v oblasti výzbroje, techniky a KIS; zvýšenie úrovne štandardizácie vo výzbrojno-technickej oblasti a zapojenie SR do spoločných projektov vyzbrojovania v rámci NATO a medzinárodnú spoluprácu vo vyzbrojovaní. Súčasný systém programovania a rozpočtovania a akvizície novej techniky, výzbroje, materiálu je prakticky zúžený na systém jednoročného obstarávania a nezohľadňuje princípy dlhodobého plánovania.

62) V roku 2006 boli vypracované štúdie realizovateľnosti pre riešenie požiadaviek Ozbrojených síl SR na akvizíciu trojdimenzionálneho rádiolokátora (RL 3D) malého a stredného dosahu, pilotného výstroja, modernizácie dielenských prostriedkov, dopravného letectva. Pokračovala podpora financovania (spoločného) vývoja modifikácii obrnených vozidiel ALIGÁTOR a TATRAPAN v slovenských podnikoch, vrátane následných nákupov viacerých modifikácii týchto vozidiel. Úspešne pokračovala spolupráca aj na medzinárodnom projekte modernizácie raketometu RM 70/85 MODULAR s plánovaným ukončením v roku 2007. Začatý bol významný medzinárodný projekt MOKYS v oblasti komunikačných a informačných systémov, na ktorom participujú viaceré podniky obranného priemyslu. V roku 2006 sa dosiahol určitý pokrok v nákupe obrnených transportérov ALIGÁTOR (20 kusov v rôznych modifikáciách) a TATRAPAN (1 kus). Počas prevádzky u ALIGÁTOROV zakúpených Vojenskou políciou v roku 2006 sa prejavili závažné výrobné poruchy na 4 vozidlách a tento zlý technický stav spôsobil ich nepojazdnosť na dobu 3-4 mesiacov. Na elimináciu opakovania nedostatkov tohto charakteru prijal Vojenský opravárenský podnik Trenčín, a. s. opatrenia na zdokonalenie technickej spoľahlivosti vyrábaných vozidiel.

63) Schválený rozpočet na podprogram Rozvoj výzbroje, techniky, materiálu a KIS pre rok 2006 bol vo výške 5 337 287,0 tis. Sk. Po úpravách v priebehu roka mal celkovú výšku 4 456 428,0 tis. Sk. Upravený rozpočet bol k 31. decembru 2006 vyčerpaný na 99,8 %. Celkový deficit zdrojov vo vyzbrojovaní len za roky 2005 a 2006 dosiahol 2 253 745 tis. Sk, čo výrazne ovplyvnilo plnenie plánovaných zámerov a cieľov. V oblasti vyzbrojovania nebola zdrojovo zabezpečená najmä realizácia projektov nákupu novej pozemnej techniky, potrebnej na doplnenie do tabuliek počtov (mobilný spojovací uzol, terénny osobný obrnený transportér ALIGÁTOR, malý terénny automobil, N3G a N2G automobily všetkých typov a pojazdné dielenské prostriedky), na obmenu techniky s prekročenou technickou životnosťou, na dosiahnutie požadovaných prepravných, skladovacích a ubytovacích kapacít a poľných služieb. Z celkového plánovaného objemu nákupu pozemnej techniky bolo realizovaných cca 20 % z rozsahu potrebného pre Ciele síl. Presunutie nákupu chýbajúcej techniky do ďalších období prehľbuje celkovú finančnú poddimenzovanosť rozvojových projektov v oblasti vyzbrojovania, ktorá v hodnotenom období tiež zúžila priestor pre spoluprácu s obranným priemyslom SR.

64) Charakter a zmeny priorít rozvoja ozbrojených síl, nové požiadavky na spôsobilosti a súčasná štruktúra obranného priemyslu zapríčinili, že slovenský obranný priemysel uspokojoval potreby ozbrojených síl iba minimálne. Zapájanie kapacít nášho obranného priemyslu do štruktúr európskeho obranného priemyslu bolo realizované zatiaľ len v deklaratívnej rovine. V roku 2006 vznikli transformáciou štátnych podnikov obranného priemyslu akciové spoločnosti (Vojenský opravárenský podnik Trenčín, a. s., Vojenský opravárenský podnik Nováky, a. s., Letecké opravovne Trenčín, a. s., LOBB Banská Bystrica, a. s.) so 100 % majetkovou účasťou štátu v pôsobnosti MO SR.

65) Napriek ukončenej modernizácii 12 kusov lietadiel MiG-29 neboli do konca roka 2006 ukončené vojskové skúšky lietadiel MiG-29 z dôvodu technických nedostatkov.

Pokračovalo sa vo výstavbe rádiokomunikačných systémov pre spojenie zem – vzduch na rádiovom bode Močiar. V oblasti modernizácie správy vzdušného priestoru sa v roku 2006 realizovala úprava vnútornej inštalácie na palube lietadla Leteckého úradu Slovenskej republiky na zabudovanie taktického navigačného systému TACAN. Pokračovalo sa v modernizácii prototypu vrtuľníka Mi-17 pre potreby Leteckej, pátracej a záchranej služby.

66) V súčasnosti neexistuje v podriadenosti Generálneho štábu Ozbrojených síl SR, ani v rezorte ministerstva obrany jednotný, komplexný informačný systém podporujúci procesy velenia a riadenia, ako i ďalšie oblasti riadenia v rezorte ministerstva obrany. Súčasný rezortný informačný systém je zložený z niekoľkých prierezo orientovaných systémov, ktoré podporujú rozhodovacie a riadiace procesy len v príslušných oblastiach (ekonomika, personalistika, logistika, plánovanie, administrácia, velenia a riadenie, atď.). V roku 2006 sa uskutočnili implementačné práce na jednotlivých moduloch integrovaného informačného systému na platforme SAP podľa vopred dohodnutých harmonogramov. Na oblasť KIS bolo v roku 2006 v návrhu rozpočtu pridelených 1 767 309 tis. Sk a v priebehu roku bola táto suma rozpočtovými opatreniami v závislosti na prioritách Ozbrojených síl SR upravená na 2 058 163,419 tis. Sk.

67) V súvislosti s budovaním požadovaných spôsobilostí zabezpečenia spojenia a výmeny informácií bolo úsilie zamerané na jednotky Ozbrojených síl SR deklarované pre NATO v roku 2007 a to presunom prostriedkov taktického spojenia od iných útvarov a doplnením rádiovkej techniky z nákupu v roku 2006. Z deklarovaných jednotiek najlepšimi spôsobilosťami KIS disponuje 11. mechanizovaný prápor, ktorý je vybavený požadovanými spôsobilosťami v súlade s požiadavkami NATO. Ostatné deklarované jednotky disponujú v prevažnej miere zastaranými prostriedkami rádiového spojenia, ktoré majú nízku prenosovú kapacitu taktických sietí nepodporujúcu nasadzovanie Automatického systému velenia a riadenia taktického stupňa (ASVR TS), ako aj nízku úroveň ochrany prenášaných informácií pred elektronickým prieskumom a protiopatreniami. V roku 2006 sa zásadným spôsobom nezmenila kvalita spôsobilostí Ozbrojených síl SR v oblasti taktického spojenia.

68) V roku 2006 bol schválený generálny projekt výstavby Štábneho informačného systému, začala pilotná prevádzka Vojenskej formálnej pošty. Pokračovala realizácia projektu Vojenský informačný systém o území a informačného systému pre krízový manažment. Realizovala sa druhá etapa budovania prepojenia do Automatizovaného informačného systému NATO – CRONOS. V oblasti stacionárnych komunikačných systémov je v súčasnej dobe viac ako 95 % linkovej telefónnej siete rezortu zdigitalizovanej.

69) Uvedený vývoj v oblasti vyzbrojovania má negatívny dopad predovšetkým na včasnosť plnenia nasledovných rozhodujúcich úloh v rozsahu požiadaviek Cieľov síl: vyzbrojenie ozbrojených síl systémom MOKYS (predpoklad oneskorenia o 2-3 roky); vyzbrojenie práporu RCHBO do konca roka 2007; vyzbrojenie mechanizovanej brigádnej skupiny do konca roka 2010; vyzbrojenie spoločnej logistickej podpornej skupiny nosičmi kontajnerov, ťahačmi a kontajnermi do konca roka 2010 a obstaranie potrebnej zabezpečovacej techniky pre pôsobenie vyčleňovanej jednotky Mi-17, dovybavenie 3 kusov vrtuľníkov Mi-17 a obstaranie potrebnej zabezpečovacej techniky do konca roka 2008. Obmedzené zdroje neumožňujú modernizovať a obnovovať techniku ostatných jednotiek, u ktorých výzbroj, technika a materiál je na konci technického života.

4 Podpora obrany štátu

70) Zámery a ciele v oblasti podpory obrany štátu boli realizované v medzirezortnom programe Podpora obrany na roky 2006-2011, ktorý bol vypracovaný na základe požiadaviek Ozbrojených síl SR v súčinnosti s ďalšími ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré sa podieľajú a zabezpečujú podporu obrany. Údržba a modernizácia

väčšiny objektov obrannej infraštruktúry bola zabezpečená z rozpočtových kapitol zainteresovaných rezortov medzirezortného programu Podpora obrany.

71) Na zabezpečenie dopravnej a telekomunikačnej podpory bolo plánovaných 78 000,0 tis. Sk, tieto finančné prostriedky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (MDPT SR) boli znížené o 33 000,0 tis. Sk, čím sa časť úloh stanovených pre rok 2006 nesplnila. Z celkového finančného objemu upravených prostriedkov bolo vyčerpaných 25 534,0 tis. Sk, čo predstavuje plnenie na 56,74 %.

72) Logistická podpora bola zameraná na zabezpečenie servisu náhradných zdrojov elektrickej energie (NZEE) a likvidáciu ropného odpadu. Z dôvodu neuzavretia zmluvy medzi Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR) a spoločnosťou Slovnaft a.s., neboli vyčerpané plánované finančné prostriedky. Z plánovaných 6 500,0 tis. Sk bolo použitých 1 500,0 tis. Sk, čo predstavuje plnenie na 23,07 %.

73) Na zdravotnícku podporu bolo plánovaných 6 161,0 tis. Sk, ktoré boli využité na udržiavanie lôžkovej kapacity a zabezpečenie požadovaných zdravotníckych spôsobilosti Ozbromených síl SR. Finančné prostriedky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) v rámci programu Podpora obrany boli vyčerpané na 100 % .

74) V rámci podprogramu Štátne hmotné rezervy pre obranu boli prostriedky vynaložené na zabezpečenie mobilizačných rezerv, zásob PHM a hmotných rezerv. Neboli splnené úlohy na „Zvýšenie kapacity na skladovanie PHM“ a na „Rekonštrukciu zásobníkov na skladovanie PHM“ z dôvodu nevyriešenia majetkovo-právneho vysporiadania medzi Správou štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (SŠHR SR) a spoločnosťou Slovnaft, a.s.. Na základe súhlasného stanoviska Ministerstva obrany Slovenskej republiky a rozpočtovými opatreniami Ministerstva financií Slovenskej republiky boli finančné prostriedky uvedených dvoch úloh podprogramu vo výške 83 348 tis. Sk použité v podprograme 086 – Štátne hmotné rezervy. Reálne vyčlenené finančné prostriedky vo výške 110 121,0 tis. Sk boli týmto v plnej miere využité.

75) Na zabezpečenie hospodárskej mobilizácie (HM) MO SR bolo vyčlenených 45 000,0 tis. Sk, ktoré boli využité v subjektoch HM rezortu MO SR (12 subjektov HM) a pre uchovanie výrobných schopností (4 subjekty v pôsobnosti MH SR). Finančné prostriedky boli využité na 99,98 %. Boli uzatvorené zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy s 80 subjektmi HM a zmluvy o uchovaní výrobných schopností so 4 subjektmi HM. Uchovaním výrobných schopností boli zabezpečované materiálové potreby Ozbromených síl SR pre krízové situácie.

76) Na zabezpečenie podpory hostiteľskej krajiny bol aktualizovaný Katalóg národných spôsobilostí hostiteľskej krajiny, ktorý identifikuje vojenské aj civilné spôsobilosti v zariadeniach a infraštruktúre, ktoré sú vhodné na podporu potenciálnych síl NATO. Tento katalóg bol zaslaný na Hlavné veliteľstvo NATO a dotknutým rezortom Slovenskej republiky.

77) Orgánmi NATO bol v apríli 2006 schválený „Súbor spôsobilostí“ a následne vymenovaná projektová rada a projektový tím na riadenie a implementáciu podprogramu „Modernizácia letiska SLIAČ“ podľa požiadaviek NATO. Na aktivity spojené s Programom bezpečnostných investícií NATO (NSIP) MO SR vyčlenilo príspevok vo výške 7 889,0 tis. Sk. V rámci programu NSIP MO SR zaplatilo členský príspevok do NATO vo výške 38 038,0 tis. Sk. Pre zabezpečenie medzinárodného programu NSIP - projekt Modernizácia letiska SLIAČ - bolo rezortu obrany na prípravu projektovej dokumentácie pridelených 208 140 EUR (7 888,506 tis. Sk). Podľa predpokladaných nákladov na tento projekt v období rokov 2007 až 2015 NATO poskytne 1 mld. Sk, SR v rovnakom období zabezpečí 1,2 mld. Sk.

78) V roku 2006 sa počet strategických objektov, ktoré sú v pôsobnosti 11 rezortov, nezmenil. Úlohy v ochrane a obrane strategických objektov boli zabezpečené.

79) Úlohy v podpore obrany boli splnené čiastočne najmä z dôvodov rozhodnutia o znížení finančných prostriedkov u dotknutých rezortov. Lehoty plnenia úloh, ktorých sa dotkla redukcia finančných zdrojov, boli rozvrstvené na dlhšie časové obdobie. Úroveň pripravenosti obyvateľstva na obranu štátu vo vzťahu k zabezpečeniu obrany štátu sa oproti roku 2005 nezmenila.

5 Veda, výskum a vzdelávanie

80) Prierezové programové smery obranného výskumu a rozvoja technológií v rezorte obrany v dlhodobom časovom horizonte sa zameriavajú na rozvoj spôsobilostí. Celkové výdavky na projekty výskumu a vývoja v roku 2006 boli 118 800 tis. Sk, čo predstavovalo 0,44 % výdavkov rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR. Na zabezpečení plnenia úloh výskumu a vývoja sa podieľali Akadémia ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši, príspevkové organizácie rezortu obrany a podnikateľské subjekty SR v rámci 15 podprojektov. Pokračovalo sa v rozvoji spolupráce s NATO, v rámci ktorej sa SR podieľa na siedmich spoločných projektoch a bola začatá spolupráca s Európskou obrannou agentúrou v oblasti výskumu a vývoja prípravou našej účasti na spoločnom programe výskumu Ochrana ozbrojených síl. Plnenie našich záväzkov vo vzťahu k NATO a EÚ v oblasti výskumu a vývoja však nie je do budúcnosti personálne a organizačne zabezpečené a chýba základné zameranie výskumu a vývoja, ktoré musí vychádzať zo stratégie vyzbrojovania.

81) Vzdelávanie v oblasti rozvoja jazykových spôsobilostí pokračovalo prioritne u tých profesionálnych vojakov, u ktorých sa predpokladá vyslanie do medzinárodných štruktúr a operácií. Bolo realizovaných celkom 96 kurzov anglického jazyka, ktorých sa zúčastnilo 1106 príslušníkov Ozbrojených síl SR, z toho 34 intenzívnych kurzov bolo realizovaných v spolupráci s civilnými vzdelávacími inštitúciami. V rezortných kurzoch základnej úrovne (na dosiahnutie SLP 1111) sa udržiavala viac ako 90 % úspešnosť, v kurzoch strednej úrovne (na dosiahnutie SLP 2222) oproti roku 2005 (45,5 %) klesla úspešnosť na 39,7 % a v kurzoch vyššej úrovne (na dosiahnutie SLP 3333) oproti roku 2005 (23,3 %) klesla dokonca až na 4 %. Úspešnosť pri skúške podľa STANAG 6001 u absolventov mimorezortných jazykových kurzov základnej úrovne (na dosiahnutie SLP 1111) bola na úrovni 52,3 %. V jazykovej príprave nedošlo oproti roku 2005 k zlepšeniu a úroveň jazykovej pripravenosti kľúčového personálu nasaditeľných síl dosahuje v priemere iba 23 %. Príčinou boli nie len osobné predpoklady niektorých profesionálnych vojakov pre úspešné absolvovanie kurzu, zvýšenie náročnosti skúšky podľa STANAG 6001 na úroveň obvyklú v ostatných štátoch NATO ale predovšetkým motivačné faktory. Pre rok 2007 sú pripravované zmeny v jazykovom vzdelávaní, ktoré sa budú týkať hlavne skvalitnenia výberu personálu do jazykových kurzov a prípadnej úpravy doby trvania jazykových kurzov. Do odborných škôl a kurzov v zahraničí bolo v roku 2006 vyslaných celkom 118 príslušníkov rezortu obrany (plánovaných bolo 90), z toho 100 profesionálnych vojakov a 18 civilných zamestnancov.

82) Príprava dôstojníkov a práporčíkov v odborných a kariérnych kurzoch pokračovala v Národnej akadémii obrany. Uskutočnených bolo celkom 42 kurzov s počtom účastníkov 651, z toho kariérnych a odborných 19 s počtom účastníkov 285, špecializovaných 20 s počtom účastníkov 249 a 3 kurzy pre nižších štábných dôstojníkov zo strednej a východnej Európy (JSOC) s počtom účastníkov 117 z 18 krajín. V roku 2006 sa výber profesionálnych vojakov do kariérnych kurzov uskutočnil konkurenčným výberom. Pozitívnou skutočnosťou bol aj nárast počtu špecializovaných krátkodobých kurzov z 5 v roku 2005 na 20 v roku 2006. Ministerstvom školstva Slovenskej republiky bol 23. marca 2006 akreditovaný Kurz národnej bezpečnosti, ktorý v roku 2006 ukončilo prvých 11 absolventov.

83) Akadémia ozbrojených síl (ďalej len „AOS“) pripravovala študentov v troch bakalárskych študijných programoch v prvom, druhom a treťom ročníku. Štúdium ukončilo 256 absolventov v inžinierskych a magisterských študijných odboroch, ktorí študovali podľa doterajších predpisov. Z toho počtu pre ozbrojené sily bolo vyradených 140 nových poručíkov s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa. Na štúdium v akademickom roku 2006/07 bolo prijatých 120 uchádzačov. Doposiaľ nebol vyriešený systém vzdelávania a prípravy nových príslušníkov pre potreby inžiniersko-leteckej služby Vzdušných síl Ozbrojených síl SR.

6 Závěry

- 1) Obrana SR v roku 2006 bola zabezpečená v rámci kolektívnej obrany NATO. SR bola pripravená prispievať ku kolektívnej obrane spojencov na úrovni roku 2005. SR má vytvorený základný právny rámec pre zabezpečenie obrany SR, výstavbu a rozvoj Ozbrojených síl SR. Konceptne nie je doriešená systematika obrany štátu reflektujúca nové podmienky zabezpečovania obrany v systéme kolektívnej obrany predovšetkým v oblasti transferu velenia Ozbrojeným silám SR v medzinárodných operáciách na cudziu autoritu pri plnení úloh v rámci záväzkov vyplývajúcich z členstva SR v medzinárodných organizáciách. V roku 2006 sa pokračovalo v napĺňaní politicko-vojenskej ambície, ktorá umožňuje aplikovať rozšírenú úroveň ambícií Severoatlantickej aliancie stanovenú v jej Komplexnej politickej smernici.
- 2) Nie je vytvorený jednotný efektívny systém plánovacieho a hodnotiaceho procesu v rezorte obrany, ktorý by zabezpečil koncepčné, stabilné a ekonomicky efektívne riadenie rezortu, existujúci systém plánovania a hodnotenia sa nevyužíva efektívne, neumožňuje jednotu plánovania a hodnotenia podľa merateľných ukazovateľov. V dôsledku toho sa nedarí zabezpečiť stabilitu prioritných úloh, ich časté zmeny mali negatívny dopad na finančné zabezpečenie plnenia prioritných úloh rezortu, predovšetkým v oblasti rozvojových programov a výcviku.
- 3) Po prvýkrát sa aplikoval systém personálneho manažmentu profesionálnych vojakov, ktorý prispel k významnému zníženiu odchodovosti profesionálnych vojakov oproti roku 2005 o 36 %. Napriek tomu sa nepodarilo dosiahnuť požadovanú stabilitu a personálnu naplnenosť v útvaroch ozbrojených síl, vrátane neobsadenia kľúčových kategórií a funkcií. Pri regrutovaní nového personálu sa nepodarilo zastaviť klesajúci záujem o profesionálnu vojenskú službu, čo bolo spôsobené predovšetkým nižšou konkurencieschopnosťou ozbrojených síl na trhu práce a absenciou uplatňovania regrutačných stimulov.
- 4) Plnenie Cieľov síl v roku 2006 sa oproti roku 2005 zásadne nezlepšilo. Čiastočne sa zvýšila úroveň spôsobilostí Vzdušných síl Ozbrojených síl SR, úroveň spôsobilostí Pozemných síl a Síl výcviku a podpory Ozbrojených síl SR zostala na úrovni roku 2005. Najrizikovejšia situácia z hľadiska plnenia Cieľov síl je v oblasti budovania jednotiek logistického zabezpečenia pre nasadené deklarované jednotky Ozbrojených síl SR (Spoločná logistická podporná skupina). Táto oblasť je z hľadiska potrieb NATO najviac nedostatková a je reálny predpoklad nárastu požiadaviek na logistické spôsobilosti Ozbrojených síl SR v rámci návrhov Cieľov síl 2008.
- 5) SR oproti roku 2005 zvýšila svoj príspevok do operácií medzinárodného krízového manažmentu. Došlo k vyváženejšej účasti Ozbrojených síl SR v operáciách pod vedením NATO, EÚ a OSN. SR vo vzťahu k počtu obyvateľov a veľkosti Ozbrojených síl SR patrí svojou účasťou v operáciách a misiách pod vedením OSN k najaktívnejším krajinám v rámci stredoeurópskeho priestoru. Naďalej pretrvávala naša účasť v príliš veľkom počte operácií a misií. Oproti predchádzajúcim rokom boli do operácií vysielané väčšinou jednotky na báze organických jednotiek dopĺňovaných

chýbajúcimi špecialistami z iných jednotiek, pričom plnili úlohy pri obnove a stabilizácii, ženíjnom zabezpečení, zabezpečení implementácie mierových dohôd a výcviku bezpečnostných síl. SR nemala ani v roku 2006 systémovo vyriešené výdaje na nasadenie a udržiavanie síl v neplánovaných operáciách, ktoré naďalej boli financované z rozpočtu rezortu obrany spravidla na úkor rozvoja ozbrojených síl.

- 6) SR primerane plnila svoje záväzky a úlohy vyplývajúce z členstva v NATO, oproti roku 2005 posilnila účasť svojich ozbrojených síl na operáciách pod vedením NATO, nad rámec plánu poskytla príspevok do NRF-7. Pri garantovaní potrebných finančných zdrojov v roku 2007 sú vytvorené podmienky pre nasadenie ozbrojených síl do NRF-10 k 10. januáru 2008. Zásadnú kvalitatívnu zmenu v systéme zabezpečenia nasadenia Ozbrojených síl SR do operácií NRF a bojových skupín EÚ predstavuje uznesenie vlády SR zo 7. februára 2007, ktorým boli schválené Smernice pre obranné plánovanie na roky 2008-2013, kde bolo po prvýkrát uložené Ministerstvu financií SR od roku 2008 do roku 2013 každoročne vyčleňovať finančné zdroje vo výške 2 204 mil. Sk mimo rozpočtovej kapitoly MO SR na plnenie úloh jednorazového nasadenia a udržania jednotiek Ozbrojených síl SR v silách rýchlej reakcie NATO a EÚ alebo na neplánované nasadenie jednotiek deklarovaných v Cieľoch síl SR. Celkový plánovaný príspevok Ozbrojených síl SR do dlhodobého plánu tvorby síl pre NRF do roku 2012 je na úrovni našich súčasných možností, pričom požiadavky NATO počítajú s väčšou účasťou. SR nedisponuje požadovanými prepravnými kapacitami v rámci strategickej leteckej prepravy.
- 7) Nezlepšila sa situácia v oblasti vyzbrojovania, kde celkový deficit zdrojov za roky 2005 a 2006 dosiahol 2 253 745 tis. Sk, kritickým a kľúčovým momentom zostáva realizácia projektu MOKYS, ktorý zásadným spôsobom ovplyvňuje stupeň interoperability všetkých deklarovaných jednotiek Ozbrojených síl SR. Oproti roku 2005 sa nezmenila úroveň zabezpečenia výskumu a vývoja, ktorý naďalej nie je zabezpečený personálne, organizačne a zdrojovo a chýba základné zameranie výskumu a vývoja, ktoré musí vychádzať zo stratégie vyzbrojovania.
- 8) Úlohy podpory obrany štátu boli splnené v oblasti zdravotníckej podpory, hospodárskej mobilizácie, NSIP a ochrany strategických objektov. S rezervami boli plnené v ostatných oblastiach.

7 Odporúčania

- 1) V nadväznosti na koncepčné rozpracovanie bezpečnostného systému štátu pripraviť novú Koncepciu rozvoja obranného systému štátu s dôrazom na oblasť riadenia obrany štátu a prepojenie s krízovým manažmentom SR a medzinárodných organizácií. Ďalšie zdokonaľovanie právneho poriadku zamerať na reformu systému obrany štátu, dokončenie legislatívnych podmienok pre zabezpečenie kolektívnej obrany SR a právnej úprave velenia Ozbrojeným silám SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu. Aktualizovať koncepciu zastúpenia rezortu obrany v medzinárodných organizáciách.
- 2) Pokračovať v implementácií ekonomických pravidiel rezortu, pripraviť a postupne implementovať nový systém plánovania a hodnotenia v rezorte obrany, ktorý umožní cieľavedomejšie plánovanie, efektívnejšie využívanie zdrojov a vyhodnocovanie úloh podľa merateľných kritérií.
- 3) Aplikáciou novely zákona č. 346/2005 Z. z. a ďalším rozvojom systému personálneho manažmentu skvalitniť a zatriktívniť podmienky služby profesionálnych vojakov, stabilizovať personál ozbrojených síl a udržať ich konkurencieschopnosť na trhu práce.

- 4) Dosiahnuť väčšiu stabilitu rozpisu rozpočtu s dôrazom na vyčlenené finančné prostriedky pre plnenie Cieľov síl, najmä vyzbrojovania a logistického zabezpečenia nasaditeľnosti a udržateľnosti jednotiek. Súčasne, pri rokovaní o návrhoch Cieľoch síl 2008 prehodnotiť celkový rámec plnenia Cieľov síl a deklarovať iba ekonomicky únosné kapacity a reálne dosiahnuteľné spôsobilosti. Stav plnenia Cieľov síl vyhodnocovať spoločne Ministerstvom obrany SR a Generálnym štábom Ozbroyených síl SR tak, aby bola v prvom rade zaručená kontinuita plnenia prioritných Cieľov síl. Presadiť zásadu jedného zodpovedného za plnenie Cieľov síl u deklarovaných jednotiek – príslušného veliteľa.
- 5) V operáciách medzinárodného krízového manažmentu sa zamerať predovšetkým na posilňovanie účasti ozbrojených síl v operáciách, ktoré sú z hľadiska zahraničnopolitickej orientácie Slovenskej republiky prioritnými (tzn. Balkán, Afganistan, Cyprus). V ďalšom období prehodnotiť možnosť zredukovania počtu operácií na podporu mieru pod vedením EÚ, NATO, OSN a OBSE, ako aj účasť ozbrojených síl SR v ad hoc koalíciách s cieľovým stavom zapájať sa prioritne do 2 až 3 operácií medzinárodného krízového manažmentu a poskytovať príspevky, ktoré budú napomáhať rozvoju spôsobilostí ozbrojených síl v línii s prijatými Cieľmi síl a našimi záväzkami vyplývajúcimi z členstva SR v medzinárodných organizáciách v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR rozpracovaným na podmienky rezortu obrany. Garantovať potrebné finančné zdroje na neplánované operácie mimo rozpočtu rezortu tak, aby boli vytvorené rezervy a podmienky pre neplánované nasadenie a udržiavanie ozbrojených síl. Vytvoriť efektívny rezortný mechanizmus hodnotenia pôsobenia jednotiek v operáciách medzinárodného krízového manažmentu a navrhnuť nový systém vysielania príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do operácií medzinárodného krízového manažmentu.
- 6) Zabezpečenie včasnej a kvalitnej pripravenosti pre nasadenie Ozbroyených síl SR do plánovanej rotácie NRF-10 v roku 2008 považovať za kľúčovú prioritu rezortu obrany v roku 2007. Do následných rotácií NRF a bojových skupín EÚ deklarovať iba tie jednotky, ktoré reálne dosiahnu plnú operačnú pripravenosť v súlade s plnením Cieľov síl. Zintenzívniť výcvik vojsk s dôrazom na deklarované a vyčlenené jednotky, aktualizovať výcvikové normy a smernice a zlepšiť výcvikovú základňu pozemných síl pre výcvik malých jednotiek. Väčšiu pozornosť venovať spoločnému výcviku pozemných a vzdušných síl.
- 7) Zlepšiť situáciu v oblasti vyzbrojovania, aby sa v ďalších rokoch nenavršoval celkový deficit zdrojov. Prioritne riešiť rozvoj komunikačných a informačných systémov s dôrazom na MOKYS a obstaranie potrebných prepravných kapacít vlastných transportných lietadiel. Vypracovať základné zameranie výskumu a vývoja tak, aby vychádzalo zo stratégie vyzbrojovania. Oblasť výskumu a vývoja zabezpečiť personálne, organizačne a zdrojovo.
- 8) V kontexte prípravy Konceptie obranného systému štátu položiť dôraz na skvalitnenie procesov riadenia obrany štátu vrátane užšej koordinácie plnenia úloh v oblasti podpory obrany štátu.

Komplexné hodnotenie za rok 2006 je z hľadiska vecného a metodologického v súlade so závermi a odporúčaniami hodnotenia našich obranných plánov a vojenských spôsobilostí Severoatlantickou alianciou predovšetkým v týchto oblastiach:

- strategické prehodnotenie obrany SR, vypracovanie nových strategických dokumentov sa pozitívne premietlo do dlhodobých plánovacích dokumentov výstavby ozbrojených síl,

- SR má vypracované plány výstavby ozbrojených síl založené na implementácii Cieľov síl v snahe vybudovať sily spôsobilé na vedenie mnohonárodných operácií s dôrazom na nasaditeľnosť a udržateľnosť, limitované zdroje na obranu obmedzujú a spomaľujú transformáciu ozbrojených síl, nestabilita obranného rozpočtu sťažuje dlhodobé a strednodobé plánovanie,
- pozitívne ocenený prístup a prínos SR k prebiehajúcim operáciám MKM pod vedením NATO, EÚ a OSN, ako aj plánovanie príspevkov do NRF a bojových skupín EÚ, viac pozornosti je potrebné venovať posilňovaniu našich spôsobilostí v operáciách v oblasti bojovej podpory a bojového zabezpečenia, strategickej prepravy a zvýšiť schopnosť nasadzovania väčších organických prvkov do operácií,
- zoštíhliť a zefektívniť existujúci systém velenia a riadenia ozbrojených síl, optimalizovať štruktúry velenia a riadenia na všetkých stupňoch,
- väčšiu pozornosť venovať zabezpečeniu komunikačných a informačných systémov, modernizačných programov pozemných síl, letectva a protivzdušnej obrany, skvalitňovaniu výcviku, regrutácií a stabilizácii personálu,
- zvýšiť úsilie na dobudovanie odpovedajúcej infraštruktúry na kolektívny výcvik, je potrebné venovať väčšiu pozornosť spoločnému (joint) výcviku pozemných a vzdušných síl, operačnému a taktickému spravodajstvu,
- nálet pilotov nezodpovedá normám NATO,
- vzhľadom na limitované zdroje stanoviť jednoznačné priority pre ďalší rozvoj ozbrojených síl a obrannej infraštruktúry.

Celkový záver a odporúčanie:

Úlohy obrany SR v roku 2006 boli zabezpečené. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR, v kontexte záverov a odporúčaní komplexného hodnotenia, hodnotenia obranných plánov a vojenských spôsobilostí SR Severoatlantickou alianciou, rozvoja požadovaných spôsobilostí Ozbrojených síl SR vrátane úloh, ktoré vyplývajú z očakávaných návrhov Cieľov síl 2008 a s prihliadnutím na limitovaný zdrojový rámec na obranu SR p r e h o d n o t iť Dlhodobý plán rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015. Strategickým cieľom prehodnotenia je vytvorenie požadovaných spôsobilostí Ozbrojených síl SR na zabezpečenie plnenia úloh obrany štátu, plnenia spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov.